

Cvičení PLAJ (Principy logické analýzy)

18.10. 2006

1. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je manžel Livie Klausové.

President ČR je ekonom.

Manžel Livie Klausové je ekonom.

2. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je manžel Livie Klausové.

Jan Sokol se chtěl stát prezidentem ČR.

Jan Sokol se chtěl stát manželem Livie Klausové.

3. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je ekonom.

President ČR existuje.

4. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je volitelný parlamentem ČR.

President ČR existuje.

Cvičení PLAJ (Principy logické analýzy) - Návod k řešení

1. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je manžel Livie Klausové.
President ČR je ekonom.

Manžel Livie Klausové je ekonom.

*Úsudek je platný, neboť výraz „president ČR“ (a tedy i jeho význam) je v obou premisách užit v supozici **de re**. To znamená, že zkonstruovaný úřad je užit jako „pointer“ k tomu individuu („k věci – **res**“), které úřad zastává v daném w, t . Proto se musí vyskytnout také konstrukce tohoto úřadu v obou premisách v supozici **de re**, musí být v kompozici s w, t (**intensionální sestup** úřadu vzhledem k w, t).*

2. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je manžel Livie Klausové.
Jan Sokol se chtěl stát prezidentem ČR.

Jan Sokol se chtěl stát manželem Livie Klausové.

*Úsudek není platný, neboť výraz „president ČR“ (a tedy i jeho význam) je v první premise užit v supozici **de re**, ale ve 2. premise v supozici **de dicto**. To znamená, že ve 2. premise **není** zkonstruovaný úřad užit jako „pointer“ k tomu individuu („k věci – **res**“), které úřad zastává ve w, t , nýbrž se mluví o celém úřadu. (Pravdivostní hodnota dané věty nezávisí na určité hodnotě úřadu v daném w, t , ale na **všech hodnotách – na celé funkci**).*

3. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je ekonom.

President ČR existuje.

*Úsudek je platný, neboť výraz „president ČR“ (a tedy i jeho význam) je v premise užit v supozici **de re**. To znamená, že zkonstruovaný úřad je užit jako „pointer“ k tomu individuu („k věci – **res**“), které úřad zastává. Proto, pokud je zkonstruovaná propozice pravdivá v nějakém w, t , musí být pravdivá i propozice konstruovaná závěrem. To platí pro libovolné w, t .*

Zvažte, jak je tomu v takovém w, t , kdy President ČR neexistuje (např. únor 2003 nebo před rokem 1992).

4. **Analyzujte a rozhodněte, zda je platný úsudek:**

President ČR je volitelný parlamentem ČR.

President ČR existuje.

*Úsudek **není** platný, neboť výraz „president ČR“ (a tedy i jeho význam) je v premise užit v supozici **de dicto**. To znamená, že premisa „mluví o celém úřadu“ (pravdivostní hodnota závisí na hodnotách úřadu ve všech w, t , ne jenom na jedné určité hodnotě). Premisa zůstane pravdivá, i když se President volí v době, kdy President ČR neexistuje.*

Zvažte, zda je premisa analyticky pravdivá, tj. zda označuje propozici True, pravdivou ve všech w, t .